

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.16.2026.JL

Pani
Joanna Bałasz
Dyrektor
Centrum Pomocy Rodzinie
Powiatu Legnickiego

Pl. Słowiański 1
59-220 Legnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 8 maja 2026 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Joanna Bałasz od 1 marca 2025 r. – 20 marca 2026 r.
Zakres kontroli:	Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonywanie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonywanie oceny podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji i jakości wykonywanej pracy. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą: od 1 marca 2023 r. do 20 marca 2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ² ; Plan Kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	od 20 marca 2026 r. do 10 kwietnia 2026 r.
Kontrolerzy:	1. Joanna Laskowska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 134 z 10 marca 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.134.2026.JL 2. Martyna Kwiecińska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 135 z 10 marca 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.135.2025.JL (dowód: akta kontroli str. 7 - 19)

¹ zwane w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „CPR” lub „Centrum”.

² (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów aktów wewnętrznych, które wpłynęły na prawidłowość ostatecznej realizacji ustawowych zadań.

III. Ustalenia kontroli:

Centrum funkcjonuje w oparciu o statut nadany jednostce uchwałą nr III/17/2024 Rady Powiatu Legnickiego z dnia 27 czerwca 2024 r., zmieniającą uchwałę w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy, poprzez zmianę nazwy jednostki na Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego. Regulamin Organizacyjny wprowadzony uchwałą nr 26/122/2024 Zarządu Powiatu Legnickiego z dnia 31 października 2024 r. wskazuje CPR jako jednostkę organizacyjną powiatu wyznaczoną na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie legnickim³.

(dowód: akta kontroli str. 20 – 50)

Nabór, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą, Centrum prowadziło nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w myśl art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy. W ankiecie dot. działalności CPR dyrektor wymienił działania podejmowane w tym obszarze, a podczas czynności kontrolnych okazał dokumentację potwierdzającą podejmowane inicjatywy naboru kandydatów, a także tworzenia pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego wśród lokalnej społeczności m.in. poprzez:

- zainauguowanie kampanii społecznej „Czekam na Ciebie”, objętej honorowym patronatem Starosty Legnickiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Wojewody Dolnośląskiego (6 grudnia 2025 r.);
- publikację na stronie internetowej Centrum, Powiatu Legnickiego filmu promującego ideę rodzicielstwa zastępczego w ramach ww. kampanii społecznej i prowadzenie

³ zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „Organizatorem”, „CPR”, „Centrum”

otwartego naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- dystrybucję w Urzędzie Miasta i Gminy Prochowice oraz w Urzędzie Gminy Miłkowice materiałów promocyjnych zachęcających do włączenia się w działania promujące rodzinną pieczę zastępczą ze wskazaniem na potrzeby pozyskiwania osób do pełnienia ww. roli;
- prowadzenie działań informacyjnych podczas wydarzenia lokalnego (np. Dni Prochowic) organizowanego na terenie powiatu legnickiego,
- zorganizowanie spotkania informacyjnego w siedzibie Centrum „Drzwi otwarte” (16.03.2026 r.) dla osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- współpracę z Radiem Plus (16.02.2026 r.) gdzie wyemitowano audycję promującą ideę rodzicielstwa zastępczego.

W wyniku ww. naboru pozyskano 14 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W zakresie realizacji zadania związanego z prowadzeniem naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wykazane przez CPR ww. inicjatywy zasadne jest poszerzyć działaniem poprzez objęcie współpracą w tym zakresie podmioty: pozostałe urzędy jednostek samorządu gminnego, placówki oświatowe (publiczne i niepubliczne), ośrodki kultury i sportu, placówki podstawowej opieki zdrowotnej, centra handlowe, parafie, świetlice wiejskie, przedsiębiorstwa i firmy o charakterze usługowym (np. piekarnie, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, apteki) oraz transport publiczny, które stanowią ogólnodostępne źródła dystrybucji informacji i kampanii społecznej odnośnie potrzeb powiatu w zakresie rozwoju rodzicielstwa zastępczego.

(dowód: akta kontroli str. 51 – 64)

W okresie objętym kontrolą kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka odbywało się w oparciu o procedurę⁴ wprowadzoną zarządzeniem nr 18a/2023 dyrektora Centrum z 15 maja 2023 r. Procedura została przyjęta na podstawie regulaminu organizacyjnego jednostki kontrolowanej

⁴ Procedura kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „procedurą”.

na podstawie uchwały nr 229/700/2023 Zarządu Powiatu Legnickiego z 19 stycznia 2023 r., która została uchylona mocą uchwały nr 26/122/2024 Zarządu Powiatu Legnickiego z 31 października 2024 r. Wobec powyższego wskazuje się, że procedura nie posiadała umocowania prawnego i wymaga dostosowania do obowiązujących aktów wewnętrznych regulujących funkcjonowanie CPR. Do procedury wnosi się uwagi:

- a) w rozdziale *Procedura kwalifikowania* w pkt 2.2 wskazano na warunki niezbędne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, z pominięciem wymogów zawartych w art. 42 ust. 2 i ust. 3 ustawy, a które są wymienione w pkt 2.6 lit. i - j) w załączniku nr 1b do procedury;
- b) w rozdziale *Procedura kwalifikowania* w pkt 2.7 wskazano na okoliczności odmowy wydania pozytywnej opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej skierowanych przez sąd (niedostarczenie dokumentów w terminie 14 dni), co pozostaje w sprzeczności z art. 43 w zw. z art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy (wstępna kwalifikacja – pozytywna lub negatywna, dokonywana jest na podstawie spełniania warunków określonych w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy) oraz z art. 3 ust. 2 ustawy (współpraca z sądem w procesie realizacji obowiązku wspierania rodziny);
- c) w rozdziale *Procedura kwalifikowania* w pkt 2.10 określono warunki kierowania kandydatów na badania psychologiczne (opinia o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka) oraz odmowę skierowania na ww. badania (niespełnianie wymogów zawartych w art. 42 ust. 1 pkt. 1 – 4, pkt 5 lit. a, pkt 6-7, ust. 2 – 3 ustawy), co jest niezgodne z treścią art. 42 ust. 7 ustawy w zw. z art. 43 ustawy i stanowi o wybiórczym stosowaniu przepisów prawa i warunkowanie etapów niewynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Przedmiotowa opinia o posiadaniu predyspozycji i motywacji stanowi element równorzędny z pozostałymi wymogami zawartymi w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy w procesie przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji w myśl art. 43 ustawy;
- d) w rozdziale *Procedura kwalifikowania* w pkt 2.20 wskazano: „*W przypadku konieczności wydania do Sądu opinii o pełniących funkcję rodzinach zastępczych oraz o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w celu zaktualizowania danych o rodzinie zastępczej stosuje się załącznik nr 10 do procedury*”. Zapis odnosi się do załącznika, który w swej konstrukcji nie stanowi opinii i posiada błędy formalne oraz prawne (ocena warunków kandydatów, przed skierowaniem kandydatów na badanie psychologiczne dot. posiadania motywacji i predyspozycji o czym wskazano w pkt c));

- e) w rozdziale *Procedura sporządzania opinii psychologicznej dot. predyspozycji i motywacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej* pominięto sporządzanie przedmiotowych opinii dla kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, co jest niezgodne z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy;
- f) w rozdziale *Procedura sporządzania opinii psychologicznej dot. predyspozycji i motywacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej* w pkt 3.11 wskazano, że "wydanie opinii psychologicznej winno zakończyć się w terminie do 60 dni od dnia pierwszego spotkania z psychologiem, jednak w sytuacjach wyjątkowych termin ten może być dłuższy", co jest niezgodne z art. 43 ust. 5 pkt 1 ustawy;
- g) w rozdziale *Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej* w pkt. 4.1, 4.8, 4.9 pominięto kierowanie, wydanie świadectw, dokonywanie oceny kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, co jest niezgodne z art. 43 ust. 7 – 8 ustawy i art. 44 ustawy;
- h) w rozdziale *Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej* w pkt. 4.9 wskazano na okoliczności dokonania aktualnej oceny kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (pominięto prowadzących rodziny dom dziecka) na potrzeby wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego z wykorzystaniem załącznika nr 18 (powtórna analiza, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy), co jest niezgodne z art. 45 ust. 1 ustawy;
- i) w rozdziale *Oczekiwanie na dziecko* pominięto aspekt możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnym domu dziecka;
- j) w rozdziale *Przekwalifikowanie na inną formę pieczy zastępczej* w pkt 6.2 wskazano na okoliczności zawarcia umowy z rodziną zastępczą niezawodową do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, na podstawie pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, co jest niezgodne z art. 61a ust. 2 ustawy;
- k) w załączniku nr 10 do procedury „Ocena warunków, o których mowa w art. 42 ustawy” wskazano na dokonanie analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy i spełnianie lub niespełnianie warunków wynikających z art. 42 ustawy i dalsze skierowanie na badania do psychologa, w celu uzyskania opinii o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (z pominięciem prowadzących rodzinny dom dziecka), co jest niezgodne z art. 45 ust. 7 ustawy;
- l) w załączniku nr 11 do procedury „Skierowanie do psychologa” wskazano na spełnianie przez kandydatów warunków określonych w art. 42 ustawy, kierując osoby w celu uzyskania opinii o predyspozycji i motywacji, co jest niezgodne z art. 42 ust. 7 ustawy;

- m) w załączniku nr 12 do procedury „Odmowa skierowania do psychologa” wskazano na niespełnianie przez kandydatów warunków określonych w art. 42 ustawy, odmawiając skierowania osoby w celu uzyskania opinii o predyspozycji i motywacji, co jest niezgodne z art. 42 ust. 7 ustawy;
- n) w załączniku nr 14 do procedury „Opinia (wstępna kwalifikacja)” przywołano art. 42 ustawy, a w treści odniesiono się do analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 i spełnianiu warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 – wskazuje się na konieczność przywołania podstaw prawnych w załączniku, celem zachowania spójności z art. 43 ust. 1 ustawy. Ponadto wskazano na możliwość odbycia szkolenia przywołując art. 43 ustawy, a powinno być art. 44 ust. 1 ustawy oraz określono czynność uzyskania wstępnej kwalifikacji niezgodnie z art. 42 ust. 2 ustawy w zw. z art. 43 ust. 1 ustawy;
- o) w załączniku nr 19 „Protokół z posiedzenia zespołu” wskazano, że dotyczy on wyłącznie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i w swej treści jest kolejnym dokumentem stwierdzającym, że kandydaci spełniają lub nie spełniają warunków z art. 42 ustawy.

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości w zakresie treści procedury oraz jej nieczytelność w poszczególnych częściach, wskazuje się na konieczność podjęcia działań korygujących i jej uproszczenie w celu jej funkcjonalności na poziomie faktycznego stosowania przez pracowników jednostki.

W zakresie oceny realizacji przez Centrum zadania związanego z kwalifikowaniem kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej i organizacją szkolenia w tym obszarze, analizie poddano dokumentację próby kontrolnej, tj. 10 osób wybranych drogą losową (okres objęty kontrolą 1 marca 2025 r. – 20 marca 2026 r.). CPR dokonywało oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, zgodnie z art. 42 ust. 7 w zw. z art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy. Analizując dokumentację w tym obszarze stwierdzono, że:

- a) wobec dwóch osób przeprowadzona analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej nastąpiła bez weryfikacji tych osób w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 42 ust. 7 ustawy w zw. z art. 42 ust. 1 pkt 8. Dyrektor wyjaśnił, że w procesie oceny spełniania ww. warunku wykorzystał dokumentację pracowniczą tych osób. Wskazuje

się jednak, że ww. wydruki osób datowane były na 2023 r. i 2021 r., a przedmiotowe wnioski kwalifikacyjne zostały złożone w marcu 2026 r.;

- b) wobec jednej osoby przedmiotowa analiza została przeprowadzona bez oceny rękopisem należytego sprawowania pieczy zastępczej (zgodnie z procedurą opinię o rękopisem kandydata sporządza pracownik Centrum), co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy. Analiza została przeprowadzona 5 marca br., a opinia poświadczająca rękopisem została sporządzona przez dyrektora CPR w dn. 16 marca br.;
- c) wobec jednej osoby przedmiotowa analiza została przeprowadzona bez oceny zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy. Zaświadczenie lekarskie zostało wystawione w dniu 16 marca br., a analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydata została przeprowadzona 5 marca br.;
- d) wobec ośmiu osób oceny ich zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem potwierdzonej opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka⁵ dokonał dyrektor Centrum, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy oraz było niespójne z pkt. 2.11 stosowanej w CPR procedury (Psycholog zatrudniony przez PCPR przeprowadza z kandydatami badania psychologiczne i wydaje opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji). Dyrektor jednostki kontrolowanej posiadał wykształcenie psychologiczne, 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym oraz upoważnienie Starosty Legnickiego do wydawania oppm, jednakże nie był zatrudniony na stanowisku psychologa, tym samym przedmiotowy dokument sporządzała osoba nieuprawniona.
W ww. przypadkach w badaniach psychologicznych uczestniczyli psychologowie zatrudnieni w CPR, którzy podpisywali się na sporządzanych oppm. Dyrektor wyjaśnił stosowanie tej praktyki, jako nabywanie przez psychologów doświadczenia. Wskazuje się na konieczność odstąpienia od praktyki uczestnictwa osób postronnych w procesie sporządzania opinii z uwagi na jego niezgodność z obowiązującym przepisem prawa regulującym przedmiotowy wymóg;
- e) wobec dwóch osób oceny ich zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem potwierdzonej oppm dokonał psycholog zatrudniony w CPR nieposiadający 2-letniego doświadczenia w poradnictwie rodzinnym, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 42

⁵ zwana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „oppm”

ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy. Psycholog przeprowadził badania, podpisał się na sporządzonych oppm, na których podpisał się także dyrektor Centrum;

- f) w przypadku oppm dla dwóch kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, stwierdzono rozbieżność w dacie sporządzenia (5.04.2025 r.), a datą wykonania badania psychologicznego (8.07.2025 r.), co dyrektor wyjaśnił oczywistą omyłką pisarską i jako właściwą datę sporządzenia opinii i wykonania badania wskazał 5.04.2025 r. Przedmiotowe wyjaśnienia nie potwierdzają stwierdzonego stanu faktycznego. Wskazuje się, że nie było możliwe sporządzenie oppm w kwietniu 2025 r. z uwagi na fakt, że wniosek o przeprowadzenie kwalifikacji do prowadzenia rodzinnego domu dziecka kandydaci złożyli w Centrum w dniu 4.07.2025 r., a oppm w swej treści odnosił się do oceny predyspozycji i motywacji kandydatów właśnie do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Wobec powyższego stwierdza się uchybienie i konieczność rzetelnego prowadzenia dokumentacji diagnostycznej.

W toku kontroli dokumentacji osób z grupy kontrolnej ustalono, że Organizator sporządził i wydał dokument w wersji papierowej potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji wobec każdego kandydata w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 43 ust. 1 ustawy, z wyłączeniem jednego przypadku, w którym wstępna kwalifikacja została wydana po upływie ponad 2 miesięcy (wniosek był z 28.02.2025 r., a wstępna kwalifikacja została wydana 14.05.2026 r.), co stanowi uchybienie w myśl art. 43 ust.1 w zw. z art. 43 ust. 5 pkt 1 ustawy. Stwierdzono także, że:

- a) wobec dwóch kandydatów, którzy złożyli wniosek o kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i prowadzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, Organizator wydał pozytywne wstępne kwalifikacje tym osobom, jako kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, a więc niezgodnie z wnioskiem, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 43 ust.1 ustawy. Ponadto wskazuje się, że przepisy ustawy nie odnoszą się do procesu kwalifikacji kandydatów do prowadzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, co wymaga wyeliminowania z praktyki w dalszej realizacji zadań ustawowych przez Centrum;
- b) wobec kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej Organizator wydał wstępną kwalifikację negatywną, co stanowi uchybienie w myśl art. 43 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym kwalifikację wstępną przeprowadza się wobec kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Wskazuje się na brak umocowania prawnego dokonywania wstępnej kwalifikacji

wobec osób, zgłaszających się jako kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej;

- c) wobec kandydatki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej wydano wstępną kwalifikację negatywną (wstępna kwalifikacja nr 25/25) uzasadniającą przyczyny negatywnej wstępnej kwalifikacji, ale bez wskazania obszarów wymagających poprawy, co stanowi uchybienie w myśl art. 43 ust. 3 ustawy.

Dokumenty potwierdzające przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji były numerowane chronologicznie, posiadały wskazaną datę jej przeprowadzenia oraz termin ważności, który wynosił 2 lata od dnia jej przeprowadzenia. W przypadku negatywnej kwalifikacji wstępnej dokument posiadał pouczenie wynikające z treści art. 43 ust. 3 ustawy.

W myśl art. 43 ust. 7 ustawy organizator, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kieruje tego kandydata, na jego wniosek, na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. Podczas kontroli ustalono, że spośród grupy kontrolnej:

- a) 3 osoby nie złożyły ww. wniosku (w tym 2 osoby, które otrzymały kwalifikacje negatywne);
- b) w dokumentacji 2 osób nie stwierdzono przedmiotowego wniosku o skierowanie na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka (wstępna kwalifikacja dotyczyła pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka), a zostały skierowane na nie, co stanowi uchybienie w myśl art. 43 ust. 7 ustawy (w okresie czynności kontrolnych w urzędzie, dyrektor przesłał za pośrednictwem poczty elektronicznej wnioski tych kandydatów, ale dotyczyły one skierowania na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej z 4.04.2024 r., spoza okresu objętego kontrolą); osoby te uczestniczyły w szkoleniu do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka prowadzonym przez Fundację MAIO z Wrocławia;
- c) wobec 1 osoby, która złożyła wniosek w dn. 7.01.2026 r., PCPR nie zorganizowało szkolenia w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 43 ust. 8 ustawy; na dzień kontroli kandydat nie przystąpił do szkolenia dla osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej (w okresie czynności

kontrolnych w urzędzie, dyrektor przesłał za pośrednictwem poczty elektronicznej pismo do kandydatki ze wskazaniem miejsca realizacji przedmiotowego szkolenia);

- d) 2 osoby na podstawie wniosków złożonych po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji, co potwierdzono wydaniem skierowania na szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 43 ust. 7 ustawy, zostały skierowane na szkolenie (1 osoba uczestniczyła w szkoleniu online, 1 osoba w szkoleniu stacjonarnym zorganizowanym przez CPR);
- e) w przypadku 2 osób, wobec których stwierdzone nieprawidłowości w początkowym etapie oceny (analiza sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej) i wydanej kwalifikacji wstępnej, spowodowały nieprawidłowość w dalszej realizacji zadań Organizatora w zakresie skierowania tych osób na szkolenie, o którym mowa w art. 43 ust. 7 ustawy. Wskazuje się na konieczność rzetelnej analizy posiadanej dokumentacji kandydatów, celem uniknięcia sytuacji jak wskazana powyżej.

Dokumentacja grupy kontrolnej w zakresie kwalifikowania i szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, obejmowała dwóch pracowników, którzy złożyli wnioski o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji jako kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i prowadzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. Wobec jednej osoby (mieszkającej w Legnicy) zgodę na przeprowadzenie ww. kwalifikacji wydał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy, w myśl art. 43 ust. 5 pkt 2 ustawy. Pracownicy bezpośrednio podlegali dyrektorowi Centrum, jeden z nich złożył oświadczenie o wyłączeniu swojej osoby z procedury kwalifikowania samego siebie. Dyrektor CPR rozpatrywał wnioski tych pracowników, sporządził opinie poświadczające dawanie rękami należytego sprawowania pieczy zastępczej oraz prowadzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego (A.S-D.), a także do pracy w charakterze pedagoga/wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego (I.L.). Ponadto wydał pozytywną wstępną kwalifikację obu osobom, ale jako kandydatom już na rodzinę zastępczą niezawodową (w skład zespołu kwalifikacyjnego wchodził psycholog, młodszy koordynator i dyrektor). Wskazuje się, że podejmowane działania kwalifikacyjne względem kandydatów do prowadzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego nie wynikają z przepisów ustawy. Ponadto stwierdza się brak rzetelności w rozpatrywaniu wniosków (wydano wstępną kwalifikację inną niż wniosek strony) i celowości w prowadzonych działaniach.

W okresie objętym kontrolą CPR zorganizowało jedno szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej (28.10.2025 r. – 16.12.2025 r.), w którym uczestniczyło 4 kandydatów z powiatu legnickiego i 9 kandydatów z powiatu złotoryjskiego. Szkolenie zrealizowano w oparciu o program „Szkola dla rodziców zastępczych” opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy i zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej decyzją nr 12/2024/RZ z dnia 24 stycznia 2024 r., co wynika z art. 44 ust. 2 i 4 ustawy. Program zawierał moduły zajęć, tematykę, liczbę godzin szkolenia, wykaz trenerów, założenia ukończenia szkolenia przez kandydatów. Analiza dokumentacji merytorycznej z kontrolowanego obszaru pozwoliła stwierdzić, że:

- a) szkolenie zostało przeprowadzone przez 12 osób (dyrektor, pracownicy CPR, kurator zawodowy, terapeuta uzależnień, dyrektor Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Chojnowie, radca prawny), w tym tylko 7 osób było wskazanych w treści ww. programu, jako trenerzy uprawnieni do realizacji szkolenia. Wskazuje się na konieczność zadbania o prowadzenie szkolenia przez osoby wskazane w zatwierdzonym programie;
- b) jeden z uczestników szkolenia z powiatu legnickiego nieobecny był na łącznie 4 spotkaniach (łączny wymiar nieobecności 18 h) przy dopuszczalnej nie większej niż 20% usprawiedliwionej nieobecności zgodnie z założeniami ww. programu (57 h), a wydano mu świadectwo ukończenia szkolenia, co stanowi nieprawidłowość;
- c) w wydanych przez Centrum świadectwach ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej wskazano tylko 4 spośród 12 trenerów prowadzących szkolenie, co stanowi niezgodność ze stanem faktycznym dot. osób szkolących. W przyszłości należy wykazać dbałość w zakresie zawierania danych w dokumencie potwierdzających ukończenie szkolenia.

Dwóch kandydatów, zgodnie ze wstępną kwalifikacją pozytywną i złożonym wnioskiem oraz wydanym skierowaniem, w dniach 25 – 26.06.2025 r. uczestniczyło w szkoleniu uzupełniającym do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Kandydaci szkolenie ukończyli w Fundacji MAIO we Wrocławiu. Jedna osoba z grupy kontrolnej, zgodnie ze wstępną kwalifikacją pozytywną i złożonym wnioskiem oraz wydanym skierowaniem, w dniach 9 – 29.07.2025 r. uczestniczyła w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, przeprowadzonym przez inny podmiot zewnętrzny. Spośród grupy kontrolnej 4 osoby wystąpiły z wnioskiem o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy.

Zaświadczenia kwalifikacyjne zostały wydane niezwłocznie, zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego⁶, z wyłączeniem sytuacji nie wskazania w zaświadczeniach nazwy powiatu i województwa (2 przypadki), opinii pedagogicznej (1 przypadek) oraz wskazania błędnego roku zatwierdzenia decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej programu szkoleniowego, wpisano 2013 r. a powinno być 2023 r. Powyższe stanowi uchybienie, które w przyszłości wymaga poprawy i dbałości przy sporządzaniu dokumentów podczas ich wytwarzania.

Analizując dokumentację dotyczącą procesu kwalifikowania i kierowania kandydatów do udziału w szkoleniu do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w dokumentacji 8 osób stwierdzono dokument „Ocena kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na potrzeby wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego”, który sporządzany był na etapie wydania wstępnej kwalifikacji kandydatów. Powyższe stanowi uchybienie, a przedmiotowy dokument uznaje się niezasadny na opisywanym etapie kwalifikacji.

W oparciu o dane zawarte w ankiecie z działalności Centrum w okresie objętym kontrolą nie organizowano szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej wg indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka, o którym mowa w art. 44 ust. 5 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 65 – 308, 505 – 574)

Mając na uwadze art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy w okresie objętym kontrolą Organizator w ramach prowadzonej działalności diagnostyczno – konsultacyjnej realizował pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do sprawowania pieczy zastępczej rodzinnej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczne, pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę poprzez:

- a) organizację szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych „Wzmacnianie kompetencji wychowawczych w rodzinach zastępczych spokrewnionych – rola babci i dziadka w wychowaniu, stawianie granic”, z uwagi na brak listy obecności, nie było możliwe stwierdzenie liczby uczestników szkolenia (31.03.2025 r.); wskazuje się na konieczność sporządzania list udziału osób w szkoleniu organizowanym przez CPR w przyszłości;

⁶ (Dz. U. z 2023 r., poz. 2052).

- b) organizację szkolenia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą „Rozwój osobisty i emocjonalny”, udział 14 osób w szkoleniu w dniu 6.08.2025 r. oraz udział 8 osób w szkoleniu w dniu 13.08.2025 r.;
- c) organizację grup wsparcia dla rodzin zastępczych (w okresie objętym kontrolą 10 spotkań, co miesiąc; liczba uczestników od 0 do 8);
- d) organizację grup wsparcia dla rodziców biologicznych dzieci objętych pieczę zastępczą (02.09.2025 r. – 5 osób; 9.09.2025 r. – 5 osób; 16.09.2025 r. – 3 osoby; 23.09.2025 r. – 3 osoby; 4.03.2026 r. – 6 osób; 11.03.2026 r. – 3 osoby); wskazuje się na konieczność przygotowania oferty szkoleń i wsparcia psychologiczno – pedagogicznego dla rodziców dzieci objętych pieczę zastępczą, w myśl art. 76 ust. 4 pkt 12;
- e) bieżące wsparcie rodzin, dzieci w postaci konsultacji: psychologicznych (49 dzieci, 26 osób dorosłych), pedagogicznych (3 dzieci), prawnych (30 osób dorosłych); psychoterapeutycznych (10 osób dorosłych);
- f) bieżące wsparcie rodzin, dzieci w postaci rozmów terapeutycznych – (49 dzieci, 29 osób dorosłych), arteterapia (12 dzieci, 12 osób dorosłych);

Wobec rodzin zastępczych już funkcjonujących dyrektor sporządzał opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, o której mowa w art. 45a ustawy, co wskazano już jako nieprawidłowość. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono badania w przedmiotowych opiniach wobec 34 osób dorosłych. Pedagog sporządził badania pedagogiczne wobec 34 kandydatów do pełnienia funkcji rodzica zastępczego, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Organizator z upoważnienia starosty prowadził Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej. Okazał wydruki raportów z ww. rejestru w zakresie wykazu kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 38d ust. 1 pkt 3 ustawy w zw. z art. 38e ust. 3 pkt 5 ustawy oraz wykazu osób posiadających pozytywną i negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 38d ust. 1 pkt 2 ustawy w zw. z art. 38e ust. 2 pkt 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 309 – 346)

Dokonywanie ocen sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 128 pkt 1 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. W okresie

objętym kontrolą, CPR zobowiązany był do dokonania ww. ocen dla łącznie 176 dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Grupę kontrolną stanowiło 10 akt spraw, które poddano analizie w zakresie oceny realizacji zadania ustawowego (okres kontroli 1.03.2025 r. – 20.03.2026 r.).

Dokonywanie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej wykonywano w Centrum w oparciu o Zarządzenie nr 18/2023 r. dyrektora w sprawie wprowadzenia „Procedury współpracy z rodzinami zastępczymi (rodzinnymi domami dziecka) na terenie powiatu legnickiego, obowiązującej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy”. Ww. zarządzenie zostało przyjęte na mocy uchwały nr 229/700/2023 Zarządu Powiatu Legnickiego, które zostało uchylone mocą uchwały nr 26/122/2024 Zarządu Powiatu Legnickiego z 31 października 2024 r. Wobec powyższego wskazuje się, że ww. zarządzenie nie posiadało umocowania prawnego i wymaga dostosowania do obowiązujących aktów wewnętrznych regulujących funkcjonowanie CPR. Do przedmiotowej procedury w zakresie kontrolowanego obszaru wnosi się uwagi:

- a) w pkt 4.1 oraz w załączniku nr 12 wskazano na okresową ocenę sytuacji dziecka, co jest niewłaściwe w myśl art. 128 ustawy; okresowa ocena sytuacji dziecka zarezerwowana jest dla podmiotu instytucjonalnej pieczy zastępczej (art. 135 ustawy);
- b) w pkt 4.2 wskazano na dokonywanie ww. oceny przez Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w PCPR, co jest niewłaściwe w myśl art. 130 ustawy; Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka ustanawiany jest w podmiocie instytucjonalnej pieczy zastępczej (art. 135 ustawy);
- c) w pkt. 4.4. wskazano niepełny katalog osób uczestniczących w ocenie sytuacji dziecka poprzez pominięcie prowadzących rodzinny dom dziecka, co jest niewłaściwe w myśl art. 130 ust. 1 ustawy oraz wskazano niepełny katalog osób, o których mowa w art. 130 ust. 2 ustawy;
- d) w pkt 4.6 wskazano niepełny zakres celu dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, co jest niewłaściwe w myśl art. 129 ustawy;
- e) w pkt 4.9 wskazano na uprawnienie rodziny zastępczej do wniesienia na piśmie odwołania od oceny sytuacji dziecka, co jest niewłaściwe z uwagi na brak prawnych uregulowań w tym zakresie.

Dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej Organizator dokonywał w postaci protokołu z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Określenie zespołu zaczerpnięto z art. 135 ustawy, który odnosi

się do organizacji pracy w tym obszarze w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i wskazuje się tym samym na zasadność posługiwania się nazewnictwem adekwatnym do zapisów ustawy. Na podstawie analizy ww. protokołów ustalono, że mając na uwadze art. 129 ustawy, Organizator dokonywał oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej w celu ustalenia jego aktualnej sytuacji rodzinnej, modyfikacji planu pomocy dziecku, oceny stanu zdrowia i potrzeb, oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przepisów i działalności leczniczej lub pomocy społecznej. We wszystkich dokumentach nie uwzględniano obszaru: „monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie”. W przypadku jednego dziecka w obszarze dotyczącym sytuacji rodzinnej, o którym mowa w art. 129 pkt 1. ustawy dodano informacje dotyczące procesu adopcyjnego, co stanowi niezgodność z wymaganą treścią w tym zakresie. Brak oceny sytuacji dziecka w zakresie „monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie” stanowi nieprawidłowość w myśl art. 129 pkt 4 ustawy. Stwierdzono także, że oceny sytuacji dziecka dokonywano w niepełnym obszarze odnoszącym się do „analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną”, który zawierał informacje o metodach wychowawczych stosowanych przez rodzinę zastępczą i ich skuteczność, z pominięciem analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną przez Organizatora, co stanowi uchybienie i wymaga dostosowania do zapisów w art. 129 pkt 2 ustawy.

Na podstawie analizy dokumentacji dzieci wybranych drogą losową do próby kontrolnej (10 dzieci, 24 oceny sytuacji dzieci), w myśl art. 130 ust. 1 ustawy, CPR dokonywał ocen sytuacji dziecka na posiedzeniu z udziałem: odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka (okazano notatki służbowe, pisma i screeny wiadomości tekstowych), pedagoga i psychologa (zatrudnionych w Centrum), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej (okazano pisma zapraszające rodziców, gdy znano adres ich pobytu, notatki służbowe z rozmów telefonicznych i screeny wiadomości tekstowych informujących o posiedzeniu zespołu). Telefonicznie (notatka) i pisemnie zapraszano przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, który obecny był w jednym przypadku (dotyczy okresu objętego kontrolą i dokumentacji z próby). W sytuacjach, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy, w posiedzeniu uczestniczył pracownik organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, wykonujący względem rodziny zadania koordynatora rodzinnej pieczy

zastępczej. Analizując dokumentację z próby w przedmiotowym obszarze stwierdzono, że w 1 wymaganym przypadku oceny sytuacji dziecka dokonano na posiedzeniu z udziałem: asystenta rodziny (okazano pismo informujące o terminie posiedzenia, wysłane za pośrednictwem e-doręczeń). Jednocześnie wskazuje się na konieczność ujednoczenia sposobu powiadamiania osób, o których mowa w art. 130 ustawy, o zaplanowanym terminie spotkania w celu dokonania oceny sytuacji dziecka. Ponadto stwierdzono, że w przypadku 4 ocen dla jednego dziecka, telefonicznie zapraszano do udziału w posiedzeniu oceny zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzica biologicznego, który pozbawiony był władzy rodzicielskiej, co stanowi nieprawidłowość w myśl art. 130 pkt 7. W przypadku 1 oceny dla jednego dziecka z uregulowaną sytuacją prawną nie stwierdzono w dokumentacji potwierdzenia zaproszenia przedstawiciela ośrodka adopcyjnego do udziału w posiedzeniu, z jednoczesną adnotacją w protokole z posiedzenia zespołu „przedstawiciel ośrodka adopcyjnego nie wymaga”, a w treści oceny „uregulowana sytuacja prawna – zgłoszona do DOPS OA”. W kolejnej ocenie sytuacji tego dziecka przedstawiciel ośrodka adopcyjnego skutecznie powiadomiony, obecny był na posiedzeniu zespołu. Powyższe stanowi uchybienie, które należy wyeliminować w przyszłości. Stwierdzono także, że:

- a) dokonano oceny sytuacji dziecka wobec trójki dzieci (przebywały w jednej rodzinie zastępczej) w październiku 2025 r., przy czym na mocy postanowienia sądowego z września 2025 r. sąd orzekł o powrocie dzieci do rodzica biologicznego;
- b) dokonano oceny sytuacji dziecka wobec jednego dziecka w dn. 21.11.2025 r., a pismem z dn. 14.11.2025 r. ośrodek adopcyjny powiadomił CPR o adopcji dziecka.

W świetle art. 129 ustawy ocenę sytuacji dziecka dokonuje się m.in. w celu ustalenia zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz dokonuje się jej w miarę potrzeb i jest związana z faktycznym pobylem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Na podstawie analizy dokumentacji grupy kontrolnej ustalono, że CPR przeprowadzał ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w wymaganych terminach. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, Centrum formułowało pisemną opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywało ją do Sądu Rejonowego, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Złotoryi. W przypadku 2 dzieci tego wymagających, sformułowanej opinii dotyczącej zasadności dalszego ich pobytu w rodzinnej pieczy zastępczej (łącznie 5 opinii),

nie przekazano do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy, co stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 79 – 87, 348 – 465)

Dokonywanie ocen rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Zgodnie z art. 128 pkt 2 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. W okresie objętym kontrolą funkcjonowało 91 podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej. Grupę kontrolną stanowiło 10 akt spraw, które poddano analizie w zakresie oceny realizacji zadania ustawowego (okres kontroli 01.03.2023 r. – 20.03.2026 r.).

Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonywano w Centrum w oparciu o Zarządzenie nr 18/2023 r. dyrektora w sprawie wprowadzenia „Procedury współpracy z rodzinami zastępczymi (rodzinnymi domami dziecka) na terenie powiatu legnickiego obowiązującej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy”. Ww. zarządzenie zostało przyjęte na mocy uchwały nr 229/700/2023 Zarządu Powiatu Legnickiego, które zostało uchylone mocą uchwały nr 26/122/2024 Zarządu Powiatu Legnickiego z 31 października 2024 r. Wobec powyższego wskazuje się, że ww. zarządzenie nie posiadało umocowania prawnego i wymaga dostosowania do obowiązujących aktów wewnętrznych regulujących funkcjonowanie CPR. Do przedmiotowej procedury w zakresie kontrolowanego obszaru wnosi się uwagi:

- a) w części dotyczącej „Oceny rodziny zastępczej” w pkt 3, 5 – 17 pominięto podmiot rodzinnej pieczy zastępczej w formie rodzinnego domu dziecka;
- b) w pkt 5.6 wskazano katalog osób uczestniczących w dokonaniu oceny rodziny zastępczej, z zastrzeżeniem odnoszącym się do pkt 4, który nie dookreśla tego obszaru;
- c) w pkt. 5.13 wskazano wynik oceny rodziny zastępczej jako pozytywna, negatywna lub warunkowo – dopuszczalna, co jest niezgodne z art. 134 ustawy; katalog wyniku oceny podmiotu rodzinnej pieczy zastępczej został określony jako negatywna i analogicznie jako pozytywna;
- d) w pkt 5.17 wskazano na przekazywanie opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji rodziny zastępczej oraz jakości wykonywanej pracy do właściwego sądu rodzinnego, co jest niewłaściwe w myśl art. 134 ust. 3 i art. 71 ustawy, który mówi o okolicznościach kierowania do sądu wniosku o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.

Organizator sporządzał ocenę rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w formie papierowej. Zgodnie z art. 133 ustawy dokonywał oceny rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub w konsultacji z pracownikiem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (wykonywał zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w myśl art. 77 ust. 1a ustawy), którzy sporządzali na tę okoliczność opinię oraz w konsultacji z asystentem rodziny zastępczej, w sytuacji gdy rodzina biologiczna dziecka objęta była wsparciem asystenta.

W myśl art. 134 ust. 1 ustawy organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Na podstawie analizy akt sprawy z grupy kontrolnej ustalono, że Organizator we wszystkich przypadkach dokonał ww. oceny w wymaganym terminie. Kolejną ocenę rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, o której mowa w art. 134 ust. 2 ustawy, CPR dokonywał po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W dokonywanych ocenach rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy, Organizator odnosił się do zadań rodziny zastępczej, prowadzących rodzinny dom dziecka określonych w art. 40 ustawy, które uwzględniał w swej opinii koordynator lub pracownik organizatora, a szczegółowe treści zawierane były w ocenach dotyczących funkcjonowania rodziny przekazywanych do sądu rejonowego do wydziału rodzinnego. W przedmiotowych ocenach brano pod uwagę obszar realizacji przez rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka obowiązku wynikającego z art. 45a ustawy, tj. przedstawiania co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawionej przez psychologa. W toku analizy dokumentacji stwierdzono, że w przypadku jednej rodziny w obiegu funkcjonowała jedna opinia o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, która datowana była na 22.03.2024 r. z jednoczesnym datownikiem wpływu do jednostki kontrolowanej w dn. 22.04.2024 r. oraz ten sam egzemplarz z datą sporządzenia 22.03.2024 z datą wpływu w dn. 22.04.2024 r. Opinia sporządzona była przez psychologa (M.B). W toku wyjaśnień dyrektora i udostępnionej książki ewidencji korespondencji wpływającej w dniu 22.04.2024 r. do jednostki ustalono, że w przedmiotowej

opinii zaistniała omyłka pisarska popełniona przez psychologa, której korekta nie została w pełni dopilnowana przez dyrektora. Stanowi to uchybienie, wskazujące na konieczność rzetelnego rejestrowania dokumentacji wpływającej do CPR.

W okresie objętym kontrolą żadna z rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka, wobec których dokonano oceny, nie złożyła zastrzeżeń do starosty, o których mowa w art. 134 ust. 2a ustawy. Sporządzone oceny rodzin zastępczych posiadały informację o prawie przysługującym rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka do wniesienia ww. zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny.

W okresie objętym kontrolą nie zaistniała okoliczność uzasadniająca konieczność dokonania oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka w terminie na trzy miesiące przed wygaśnięciem umowy, w celu ustalenia zasadności jej przedłużenia, o czym mowa w art. 134 ust. 4 ustawy.

W okresie objętym kontrolą wystąpiły cztery przypadki wymagające zawiadomienia sądu o niewłaściwym wypełnianiu funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy. W toku kontroli potwierdzono spełnienie tego wymogu.

(dowód: akta kontroli str. 87 – 95, 466 – 489)

Kontrola zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi wykazała, że wszystkie osoby zatrudnione przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej do realizacji zadań w ustawowym zakresie, miały kwalifikacje zawodowe do zajmowanych stanowisk. Analiza akt osobowych potwierdziła spełnianie wymogu określonego w art. 78 ust. 1 pkt 2 – 6 ustawy. Rękojmią należytej realizacji zadań koordynatora udokumentowana była opinią dyrektora CPR. Osoby zatrudnione na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej były weryfikowane w bazie danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym. Spośród 10 koordynatorów zatrudnionych w Centrum, w okresie objętym kontrolą 1 osoba świadczyła pracę na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w ramach umowy cywilnoprawnej.

(dowód: akta kontroli str. 490 – 503)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Legnickiego stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze, które wymagają wydania zaleceń pokontrolnych:

1. W dwóch przypadkach sporządzono analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej

- kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z pominięciem ich weryfikacji w bazie danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
2. W jednym przypadku sporządzono analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z pominięciem oceny rękopisem należytego sprawowania pieczy zastępczej.
 3. W jednym przypadku sporządzono analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z pominięciem oceny zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim.
 4. W ośmiu przypadkach opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka sporządził dyrektor Centrum.
 5. W dwóch przypadkach opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka sporządził psycholog nieposiadający 2-letniego doświadczenia w poradnictwie rodzinnym.
 6. W dwóch przypadkach wydano wstępną pozytywną kwalifikację kandydatom niezgodnie z treścią wniosku dot. formy stanowienia podmiotu rodzinnej pieczy zastępczej.
 7. W jednym przypadku w terminie 3 miesięcy nie zorganizowano szkolenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.
 8. W dwóch przypadkach wydano kandydatom skierowania na szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej niezgodnie z treścią wniosku.
 9. W jednym przypadku wydano świadectwo ukończenia szkolenia, pomimo że osoba przekroczyła wymiar godzin nieobecności usprawiedliwionej.
 10. Nie dokonywano oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej w celu monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie.
 11. W przypadku 4 ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej zapraszano do udziału w posiedzeniu rodzica biologicznego, który pozbawiony był władzy rodzicielskiej.
 12. W dwóch przypadkach nie przekazano opinii (łącznie 5) dotyczącej zasadności pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki, chronologicznie pod numerem 44 w 2026 r. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, ankiety z działalności CPR w kontrolowanym okresie, oświadczeń złożonych przez dyrektora, dokumentów z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe osób zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano kierownikowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego nr PS-NKWR.431.2.16.2026.JL.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przeprowadzać w pełnym zakresie ustawowym analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podstawa prawna: art. 42 ust. 7 w związku z art. 42 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Sporządzać przez psychologa posiadającego 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podstawa prawna: art. 42 ust. 7 w związku z art. 42 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Przeprowadzać wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka zgodnie z treścią wniosku.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Organizować szkolenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej w terminie 3 miesięcy.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Kierować kandydata na szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka zgodnie z treścią wniosku.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Wydawać świadectwo ukończenia szkolenia kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka po jego ukończeniu.

Podstawa prawna: art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

7. Dokonywać oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej w celu monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie.

Podstawa prawna: art. 129 pkt 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

8. Dokonywać oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej bez udziału rodziców biologicznych pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Podstawa prawna: art. 129 pkt 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 605
9. Przekazywać opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

Podstawa prawna: art. 131 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025 r., poz. 49 ze zm.).

Proszę w terminie do dnia **10 czerwca 2026 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWODZKI

.....
Beata Łaskowska
(przewodniczący)

INSPEKTOR WOJEWODZKI

.....
Martyna Bujalska
(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Magdalena Stefańska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)